

Zkameněliny

Amoniti

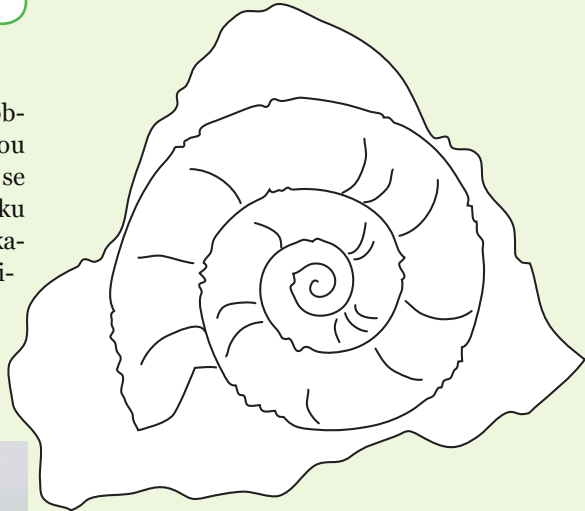
TYP ZKAMENĚLINY: fosilní zbytky těl, zkamenělé jádro

ŽIVOČIŠNÝ KMEN: hlavonožci

DOBA ŽIVOTA: přibližně před 415 miliony až 65 miliony lety

Charakteristické znaky

Amoniti měli spirálovitou ulitu podobnou plžům (šnekům). Spříznění jsou však mnohem více s chobotnicemi než se šneky. Jejich ulity se skládají z vápníku a právě tyto schránky můžete najít ve zkamenělé podobě nebo jako otisk v horninách. Průměr schránek je od několika milimetrů až po téměř tři metry.

Průřez amonitem

Způsob života

Amoniti obývali moře po dobu asi 350 milionů let. Existovalo 30 000 až 40 000 různých druhů. Vymřeli společně s dinosaury na konci druhohor.

Amoniti se živili rybami, korýši a měkkýši. Pohybovali se principem zpětného odrazu a ponořovali a vynořovali se jako ponorka a během tohoto pohybu si plnili a opět vyprazdňovali komory svých ulit plynem a speciální tekutinou.

Víte, že?

Největší dosud nalezený úplný amonit v Německu je 80 milionů let starý a má průměr 1,8 metru. Je vystaven v přírodovědném muzeu v německém Münsteru. Ze světa jsou známy schránky o průměru až 3 m.

Brachiopodi

TYP ZKAMENĚLINY: fosilní zbytky těl, zachovalá schránka

ŽIVOČIŠNÝ KMEN: ramenonožci

DOBA ŽIVOTA: přibližně před 530 miliony lety až dodnes

Charakteristické znaky

Brachiopodi jsou zvenčí podobní mlžům, přičemž obě lastury jim chrání hřbetní a břišní stranu, zatímco schránky u mlžů zakrývají celé jejich tělo. Ze spodní, větší lastury vychází u většiny druhů stvol, pomocí kterého se přichycují k podkladu. Brachiopodi žili a doposud žijí v moři a mají vápenité nebo chitinové schránky, které můžete dnes po celém světě najít buď ve zkamenělé podobě, nebo jako otisk v břidlicích, vápencích a jílovcích.

Brachiopodi vypadají jako mlži.

Jejich velikost je většinou několik centimetrů. Největší doposud nalezené schránky jsou velké asi 30 centimetrů. Povrch schránek je buď hladký, nebo rýhovaný.

Způsob života

Takzvaní ramenonožci, jak se brachiopodi také nazývají, filtrují svou potravu z vody. Brachiopodi mají ramena, která

jsou pokryta malými pohyblivými řasami. S jejich pomocí si z mořské vody vybírají rostlinné řasy a malé živočichy, kterými se žíví.

Věděli jste, že...?

Přibližně 300 druhů brachiopodů dnes obývá mořské dno. Některé vymřelé druhy žily pevně přichyceny na korálech nebo kamelech.

Trilobiti

Charakteristické znaky

Trilobiti jsou vzdáleně příbuzní s raky. Radíme je k členovcům. Název trilobit (trojlaločnatec) je odvozen jak z podélného členění živočichů na hlavový štít, trup a ocasní štít, tak také z příčného členění na centrální osu s bočními laloky.

Hlava má oválný, půlkruhový, kruhový nebo trojúhelníkový tvar. Některé druhy měly na vápenitém krunýři trny nebo

TYP ZKAMENĚLINY: fosilní zbytky těl

ŽIVOČIŠNÝ KMEN: členovci

DOBA ŽIVOTA: přibližně před 570 miliony až 245 miliony lety

Víte, že?

Někdy se z trilobitů dochovaly nejen krunýře, ale také stopy po lezení a hrabání v hornině. Známych je více než 1 500 druhů trilobitů.

ostny. Tyto krunýře dnes najdete zkamenělé nebo jako otisk v hornině. Trilobiti dosahovali velikosti od několika milimetrů do 70 centimetrů.

Způsob života

Trilobiti byli obyvatelé moří, kteří se uměli zavinovat jako pásovci. Většina z nich měla dobře vyvinuté složené oči, jak je dnes známe u mnoha druhů myzy.

Krunýř trilobita můžeš objevit ještě i dnes.

Trilobiti žili v mořích.

Trilobiti si v průběhu svého života a růstu několikrát svlékali svůj krunýř. Také tyto stržené části krunýře je možno najít jako zkameněliny. Trilobiti plavali v mělkých vodách nebo lezli po mořském dně. Někteří si filtrovali svou potravu z mořské vody, jiní byli dravci a lovlili mikroorganismy.

Gastropodi (plži)

Charakteristické znaky

Velké množství plžů (gastropodů) vymřelo, takže je dnes známe už jen jako zkameněliny. Vápenité ulity najdete ve zkamenělé podobě nebo jako otisk v horninách.

Zkamenělé ulity (zkamenělá jádra)

Plži (šneci) se řadí k nejčastějším fosilním nálezům na světě. Kromě toho je možno najít také mnoho stop po jejich životě, jako stopy po lezení a vyvrtné otvory. Uility mohou být hladké nebo rýhované a mohou na sobě mít hrbolky, výčnělky, trny nebo ostny. Slimáci – které známe z našich zahrad – se samozřejmě ve zkamenělé podobě nedochovali.

Způsob života

Mezi plži jsou takoví, kteří žijí v moři, ale také mnoho druhů, které se vyskytují ve sladké vodě nebo na souši. Gastropodi

Zkamenělé plže je možno najít celkem snadno.

mají svalnatou nohu a na hlavě jeden až dva páry tykadla a očí. Jejich životně důležité orgány jsou chráněny schránkou, do které se mohou v případě nebezpečí ukrýt.

Většina plžů žijících ve vodě obývá mořské dno. Živí se především řasami, které nacházejí na korálech nebo na kamenech. Mezi nimi jsou i dravci, kteří navrtávají schránky nebo ulity ostatních plžů a mlžů. Někteří se živí také mrtvými živočichy, kteří klesli na mořské dno.

Víte, že?

Gastropodi je vědecké označení pro plže. Výraz pochází z řečtiny a je možno jej přeložit jako „břichoňozi“.

